

Vestvågøy kommune

Havbruksarealer i Vestvågøy

Revisjon -
Kommuneplanens arealdel 2019-2031

Oppdragsnr: 5190591 Versjon: 01

Oppdragsgiver: Vestvågøy kommune
Oppdragsgivers kontaktperson: Sigve Olsen
Rådgiver: Norconsult (NO) og Akvaplan-niva (AN),
Fagansvarlig: John Stephen Skjøstad (NO), Lars-Henrik Larsen (AN)
Prosjektmedarbeider:
Andre nøkkelpersoner: Jelena Jovanovic (NO)

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
01	17.04.2019	Oppdatert etter kommentarer	JSS	OYSKO	JSS
00	04.04.2019	Rapport til oppdragsgiver	JSS		

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Forord

Norconsult har i samarbeid med Akvaplan-niva bistått Vestvågøy kommune i revisjon av havbruksarealer i kommuneplanen for perioden 2019 - 2031. Oppdraget har bestått i å vurdere sjøområder avsatt til akvakultur i nåværende plan, foreslå nødvendige endringer ut fra utviklingen i næringen samt konsekvensutrede prioriterte mer eksponerte lokaliteter for oppdrett av laks.

Oppdraget er utført som en gjennomgang av eksisterende kunnskap og erfaring både når det gjelder sjøområders naturgitte egnethet for havbruksvirksomhet samt plan- og bygningslovens muligheter for å tilrettelegge for framtidig akvakultur. Det er ikke foretatt feltarbeid i forbindelse med oppdraget.

Norconsult takker Vestvågøy kommune for oppdraget, og Akvaplan-niva for godt samarbeid om utførelsen av oppgaven.

Trondheim, april 2019

John Stephen Skjøstad, seniorrådgiver

Oppdragsleder

Sammendrag

Naturgitte forhold (vanndyp, bølger, strøm) er avgjørende for et sjøområde sin egnethet for akvakultur. Art, produksjonskonsept, anleggsstørrelse og design avgjør hvilke krav produksjonen stiller til lokaliteten. For å kunne etablere akvakultur i sjø er det viktig å avsette områder som er egnet for dette formålet i kommuneplanens arealdel.

Vestvågøy kommune er i gang med å revidere sin kommuneplan, og i denne sammenheng er egnetheten av nåværende 45 sjøområder avsatt til akvakultur, vurdert. Vurderingene har tatt utgangspunkt i områdeavgrensningen i gjeldende kommuneplanens arealdel 2008-2012. Foreslåtte endringer basert på næringens behov pr 2019 inngår også i vurderingene. Vurderingene er gjort for matfiskproduksjon av laks, levendelagring av torsk (kun vedlikeholdsføring) samt egnethet for produksjon av lite utnyttede arter som tang og tare samt skjelldyrking.

Oppdrett av laks i konvensjonelle anlegg har i all hovedsak foregått på lokaliteter som kan defineres som skjermede. Hvilke krav som skal settes til en lokalitet for at den skal være aktuell for et gitt produksjonskonsept er svært varierende. I foreliggende studie har vi gjort vurderingene basert på følgende kriterier: *Vanndyp - Eksponering for vind, bølger og tungsjø - Størrelse og arealbehov (muligheter for fortøyning/forhaling innenfor området) - Driftserfaringer fra området (for de aktuelle arter/konsept) inkl. gjennomført miljøovervåking og registrering - I begrenset omfang også etablert ekskluderende bruk i nærområdet (utslipp av kloakk, sigevann, etablert farled, lakseførende vassdrag)*

Egnethetsvurderingene for ulike typer akvakultur av de gjeldende akvakulturområdene konkluderer med av 20 av områdene bør videreføres med visse endringer av områdeavgrensningene slik de er i gjeldende kommuneplan. I tillegg er to områder også tatt med i anbefalingen siden de har akvakultur-tillatelser i drift.

Det er laget fire temakart (Fiskeri – Sjøverts ferdsel – Friluftsliv - Naturmangfold) illustrerer andre viktige samfunnsinteresser som akvakultur kan komme i konflikt med når det gjelder utnyttningen av sjøarealene i kommunen. Temaopplysningene i kartene er hentet fra oppdaterte nasjonale databaser fra Fiskeridirektoratet, Kystverket og Miljødirektoratet.

Tre aktuelle mer eksponerte sjøområder er vurdert for konsekvensutredning. (Viktige andre arealinteresser i parentes bak):

- *Nappstraumen sørøst*: To akvakulturområder. (Fiskeri)
- *Buksnesfjorden*: Seks akvakulturområder. (Sjøverts ferdsel – Fiskeri – Friluftsliv)
- *Stamsund – Valberg*: Fem akvakulturområder. (Fiskeri – Friluftsliv – Naturmangfold)

Konsekvensutredning er gjennomført for sjøarealene sydøst for Stamsund-Valberg. Utredningen konkluderer med at det fins lokaliteter i kommunens sjøareal for matfiskproduksjon av laks med offshore teknologi. For sterk bølgeeksponering er begrensende. Grunne sjøområder, fiskeriinteresser og farleder vil kunne komme i konflikt med matfiskanlegg i slike områder.

Rapporten avsluttes med forslag til innspill når det gjelder akvakulturområder i sjø i revidert utgave av kommuneplanens arealdel. Det baserer seg på de naturgitte egnethetsvurderingene for akvakultur sammenholdt med andre viktige samfunnsinteresser i sjøområdene. Forslaget skiller mellom eksisterende akvakulturområder (med akvakultur- tillatelser i drift) og framtidige akvakulturområder. Områdene skal i utgangspunktet dekke behovet for sjøareal til merdoppdrett av laks, levendelagring av torsk samt oppdrett av tang, tare og skjell i planperioden.

Ulike forslag til verbale planbestemmelser som skal supplere plankartet presenteres også.

Innhold

1	Bakgrunn og formål	7
2	Utredningsprosessen	8
2.1	Vurderinger av eksisterende akvakulturområder	8
2.2	Egnethet for intensiv lakseproduksjon	8
2.3	Egnethet for andre typer oppdrett	8
2.4	Egnethet av nye sjøarealer for akvakultur	8
2.5	Områder for eksisterende og framtidig akvakultur i kommuneplanens arealdel	9
2.6	Møter og samordning	9
3	Planstatus og rammebetingelser	10
3.1	Kommunale planer	10
3.1.1	Kommuneplanens arealdel 2008 - 2012	10
3.1.2	Forslag til kommuneplanens arealdel 2019 –2031	12
3.2	Veiledere og øvrige føringer	13
4	Evaluerer av sjøområder til akvakultur	14
4.1	Anbefalte akvakulturområder ut fra naturgitt egnethet	14
4.2	Naturgitt egnethet - Ikke anbefalte akvakulturområder	17
4.3	Fiskeri – Sjøverts ferdsel – Friluftsliv - Naturmangfold	17
5	Akvakultur i kommuneplanens arealdel	22
5.1	Ulike oppdrettsarter	22
5.2	Dybdeforhold og hydrografi	22
5.3	Akvakultur i mer åpne sjøområder	23
5.4	Akvakulturområder som videreføres	24
5.5	Forslag til arealformål for akvakultur i arealdelen 2019-2031	25
6	Vedlegg	28

1 Bakgrunn og formål

Vestvågøy kommune er i gang med å revidere kommuneplanens arealdel. Revidert plan skal gjelde for perioden 2019 - 2031. Kommunen ønsker å legge til rette for vekst og utvikling av oppdrettsnæringen uten at dette går på bekostning av viktige og verdifulle områder for primærnæring, ferdsel, farleder, reiseliv, natur og friluftsliv.

Kystsonen har bl.a. behov for arealavklaring. Kommunen har plikt til å integrere sjøarealene i den overordnede planleggingen og dette er blitt skjerpet inn gjennom plan- og bygningsloven vedtatt i 2008. I forbindelse med revisjonen av arealdelen vil sjøområdene utvides til 1 nautisk mil utenfor grunnlinja.

Vestvågøy kommune ønsker i denne omgang ikke å utarbeide en fullstendig kystsoneplan, men gjøre en vurdering av potensielle havbruksarealer til oppdrett og havbrukstyper i sjø. I gjeldende kommuneplan er det avsatt 45 akvakulturområder. Arealene er veldig små, nært land og lite aktuelle for drift etter havbruksnæringas behov for utvikling.

Utredningen omfatter følgende tema:

- Vurdering av eksisterende havbruksarealer og akvakulturområder avsatt i gjeldende kommuneplan, herunder behov for revisjon av disse
- Identifisere nye potensielle akvakulturområder
- Oppdatere områder for framtidig akvakultur etter plan- og bygningsloven (2008)
- Identifisere områder for akvakultur i forhold til ulike typer oppdrett; laks/ørret i merd, laks/ørret på eksponerte lokaliteter, levendelagring av torsk samt produksjon av tang/tare og skjell
- Akvakulturområder / fortøyningsarealer til 25 meters dyp (A-25) kombinert med tilgrensende hoved- og bileder i sjø
- Vurdere differensiert planlegging av overflate, vannsøyle og bunn

I dag krever akvakulturlokaliteter ofte større areal enn slike som er avsatt i gjeldende kommuneplan. Arealene skal inkludere områder til fortøying samt areal som ligger dypere og mer eksponert til havs for å kunne ha en bærekraftig drift.

Målet har vært å vurdere eksisterende lokaliteter avsatt i kommuneplanens arealdel, hvilke som kan videreføres, hvilke som eventuelt kan tas ut samt vurdere om og evt hvor i kommunen det fins potensielle nye områder for akvakultur i et 10-12 års perspektiv.

Vestvågøy kommune ønsker kunnskap om dybdeforhold og hydrografi i de aktuelle sjøområdene som vurderes som havbruksområder. Denne type data og informasjon gjør kunnskapsgrunnlaget om akvakultur og havbruk bedre og mer beslutningsrelevant. Faktabasert kunnskap kan da legges til grunn for vurderingen av eksisterende og framtidige søknader om tillatelser.

Det er ikke gjennomført nye undersøkelser som del av oppdraget. Utgangspunktet har vært tilgjengelig datagrunnlag med hydrografiske datasett som vi har hatt tilgang til, eller offentlig tilgjengelige datasett.

2 Utredningsprosessen

2.1 Vurderinger av eksisterende akvakulturområder

Når det gjelder vurdering av de 45 områdene som avsatt til akvakultur i nåværende kommuneplan har vi tatt utgangspunkt i sjøområdenes egnethet for intensiv produksjon av laksefisk, med MTB (maksimalt tillatt biomasse) som utvalgs-kriterium. Vurderingene som er gjort er kvalitative uten feltarbeid eller bruk av avanserte modellverktøy.

2.2 Egnethet for intensiv lakseproduksjon

For hvert område har vi vurdert hvor stor biomasse det antas å kunne produseres med dagens åpne, merdbaserte teknologi, samt forventet omfang av brakklegging. For de områder der det er eller har vært produksjon har vi tatt utgangspunkt i driftserfaringer og gjennomførte miljøovervåkinger.

Akvaplan-niva har tidligere foretatt overvåking av alle anlegg i kommunen (B og/eller C undersøkelser), og data skal i prinsippet være offentlig tilgjengelig via nettstedet Yggdrasil (<https://kart.fiskeridir.no/>). Det forutsettes at data fra oppdretteres overvåking stilles til rådighet for utredningen uten kostnad for Akvaplan-niva.

2.3 Egnethet for andre typer oppdrett

Vurderingene av sjøarealenes egnethet også knyttes opp mot kriterier for bruk av sjøareal til andre typer oppdrettsvirksomhet enn produksjon av laks. Vi har sett på områdenes bunntopografi, bølgeeksponering, strøm- og vannutskiftning samt annen belastning (kloakk, sigevann mv). Disse vurderingene kan i hovedsak deles i to hovedkategorier:

- Oppdrett av fisk med ny teknologi eller driftsform. Herunder vurderes oppdrett av andre fiskearter og under andre produksjonsformer, slik som f.eks. oppføring av villfanget torsk. Videre også en vurdering av egnethet ved bruk av ny produksjonsteknologi, som f.eks. lukkede anlegg hvor partikulært avfall samles opp.
- Oppdrett av andre arter, gjerne omtalt som LUR – Lite utnyttede arter. Dette er f.eks. tare, sjøpølse og skjell.

2.4 Egnethet av nye sjøarealer for akvakultur

Samme kriteriesett benyttes for vurderinger av evt. nye områder som grunnlag for anbefaling om oppdrett og videre konsekvensutredning, basert på fremtidig teknologi (havfarm, utslippsfrie anlegg mv.) Vurderingen er kun gjort for anlegg plassert i sjø, og ikke for landbaserte anlegg.

Potensielle nye akvakulturområder konsekvensutredes ved å kombinere egnethetsvurderinger av sjøarealene for akvakultur med vurdering av potensielle konflikter med ferdsel og farleder, fiske, naturmangfold, friluftsliv, kulturminner/kulturmiljø samt forurensning herunder støy. Det er laget temakart for de viktigste samfunnsinteressene i kommunens sjøområder.

2.5 Områder for eksisterende og framtidig akvakultur i kommuneplanens arealdel

På bakgrunn av vurderingene som er beskrevet i pkt 2.2-2.4 har vi utformet forslag til reviderte akvakulturområder i kommunen. Områdene er presentert på plankartet til planforslag for revidert kommuneplanens arealdel 2019-2031.

2.6 Møter og samordning

Det er gjennomført følgende sentrale møter i løpet av utredningsprosessen:

- Oppstartsmøte (Skype) med Vestvågøy kommune 16.01.2019
- Underveismøte med Vestvågøy kommune på Leknes for gjennomgang av arbeidet så langt, gjennomført 28.02.2019
- Møte (Skype) med Vestvågøy kommune før endelig rapport 21.03.2019

Norconsult og Akvaplan-niva har hatt jevnlig kontakt i løpet av utredningsprosessen for å koordinere arbeidene.

3 Planstatus og rammebetingelser

3.1 Kommunale planer

3.1.1 Kommuneplanens arealdel 2008 - 2012

Gjeldende kommuneplanens arealdel for Vestvågøy kommune 2008 - 2012 inneholder 45 akvakulturområder i sjø. 8 av områdene brukes i dag til matfiskproduksjon av laks. Det har også vært gitt tillatelser til oppdrett av torsk og skjell i noen av områdene. De fleste av disse er i dag trukket tilbake pga manglende aktivitet. Områdene framgår av kartet i figur 1.

De tidligere planlagte akvakulturområdene er for det meste veldig små, de ligger nært land og er relativt lite egnet for havbruksnæringas behov for framtidig utvikling.

Tabellen under er hentet fra revisjonen av gjeldende arealdel i perioden 2011-13 og lister opp de 45 akvakulturområdene og hvilken type oppdrett de primært er tiltenkt.

8. Vedlegg

8.1. Vedlegg 1

Byggeområder, LNF-områder der spredt bygging er tillatt, masseuttak, erverv, offentlige områder, oppdrettsområder og regionale kulturminner.

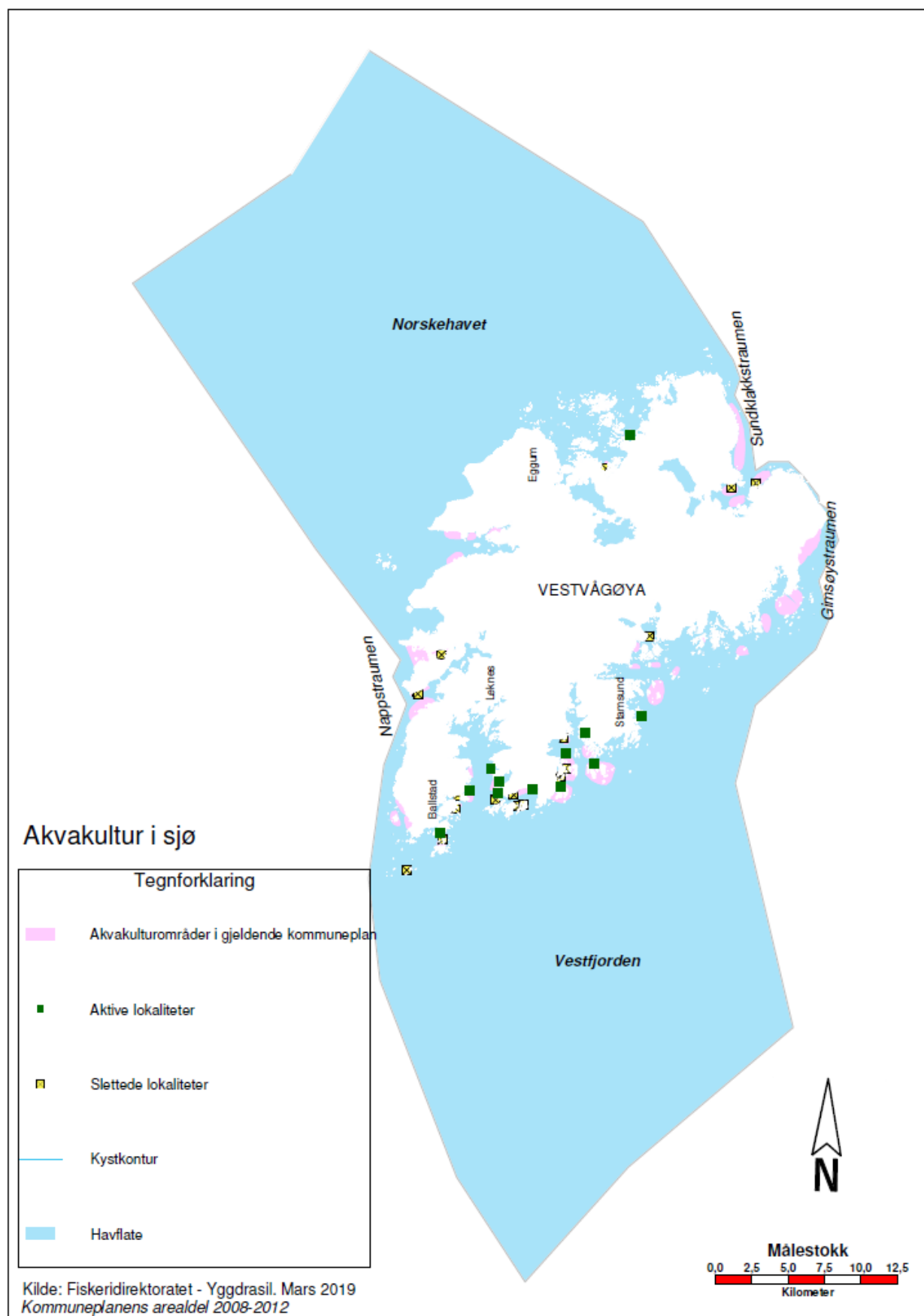
Akvakultur

Markert i plankartet med kode A og fortløpende nummerering. Dette er en oversikt og det er ikke gitt særlige retningslinjer ut over de som er gitt i kapittel 5 – Område for særskilt bruk / vern av sjø / vassdrag.

Nr	Område	Art (primær)	Kommentar
A1	Voiepollen	Torsk	
A2	Flæsa	Torsk	
A3	Haug	Torsk	
A4	Græna nord	Torsk	
A5	Græna sør	Torsk	
A6	Græholmen	Torsk	
A7	Roholmen	Laks	
A8	Sandholmen	Laks	
A9	Gjermesøy	Laks	
A9A	Kattholmen	Laks	
A10	Bergland	Laks	
A11	Kjeøy	Laks	
A12	Kjeøy nord	Laks	
A13	Nystad	Laks	
A14	Vedvika	Laks	
A15	Selnes	Laks	
A16	Styrvollsholmen	Laks	
A17	Buvika	Torsk	
A18	Doløya	Laks	
A19	Kylpesneset	Laks	

Nr	Område	Art (primær)	Kommentar
A20	Meøypollen	Torsk	
A21	Gåsøyflaget	Laks	
A22	Æsøya	Torsk	
A23	Eidissholmen	Torsk	
A24	Gjeva	Torsk	
A25	Kvannholmen	Torsk	
A26	Bukholmen	Torsk	
A27	Gårdsholmen	Torsk	
A28	Trollneset	Skjell	
A29	Kartneset	Skjell	
A30	Kråkøy	Skjell	
A31	Okholmen	Torsk	
A32	Hestøya	Torsk	
A33	Malnes	Torsk	
A34	Molandsvika	Torsk	
A35	Grønhaug	Skjell	
A36	Limstrandpollen S	Skjell	
A37	Limstrandpollen N	Skjell	
A38	Smedvika	Skjell	
A39	Valvika	Skjell	
A40	Borgvåg	Skjell	
A41	Steinsfjorden N	Torsk	
A42	Sortlandsvika	Torsk	
A43	Mærvoll	Skjell	
A44	Steinsfjorden S	Torsk	

Tabell 1: Akvakulturområder i Vestvågøy. Kommuneplanens arealdel 2008-2012.

Figur 1: Temakart akvakultur. Norconsult. Mars 2019

Gjeldende arealdel har satt av sjøareal til følgende arealformål med tilhørende retningslinjer:

A – Akvakulturområder: Areal prioritert for fiskeoppdrett.

- Fiskeoppdrettsanlegg bør ikke lokaliseres slik at bruken av kaste- og låssettingsplasser til tradisjonelt fiske og alminnelig sjøverts ferdsel blir hindret.
- Lokalisering av anlegg bør ikke skje nærmere enn 1 km fra sikra friluftsområder, naturreservat og bosetning eller nær badeplasser og fritidsboliger. Tiltak eller inngrep bør ikke tillates på steder som kommer i konflikt med fiske-, ferdsel-, natur- eller friluftsinteresser.
- Skjell- og skalldyranslegg bør tillates der det ikke er til hinder for allmenne interesser

FNFF – Fiske, Natur, Ferdsel og Friluftsliv: Størstedelen av sjøarealene i kommunen.

- Det bør ikke tillates anlegg for akvakultur i disse områdene dersom det kan være til hinder for FNFF.

NA – Naturområder: Sjøareal rundt naturreservatet på Æsholman og Borgvær.

- Bruk som er i strid med naturverninteressene (jfr fastsatte vernebestemmelser) er ikke tillatt

FR – Friluftsområder: Sjøareal prioritert for tradisjonelt naturbasert friluftsliv.

- Friluftsliv som medfører sjenerende forurensning, støy eller vesentlig reduserer området sine miljøkvaliteter, har ikke prioritet.
- Det bør ikke legges nye oppdrettsanlegg i områdene.

K – Kaste- og låssettingsplasser

- For tradisjonelt fiske har bruken av disse arealene prioritet i den eller de deler av året da lagring av lende fisk er nødvendig

FI – Fiskeområder og GY – Gyteområder: Sjøareal prioritert for tradisjonelt fiske.

- Tradisjonelt fiske skal ha prioritet i tidsrommet når aktiviteten er aktuell

3.1.2 Forslag til kommuneplanens arealdel 2019 – 2031

Forslag til ny arealdel for Vestvågøy kommune ble første gangsbehandlet i kommunestyret 26.03.2019. Den er sendt på høring og offentlig ettersyn med uttalelsesfrist 03.06.2019

Følgende innspill til den nye arealdelen har særlig relevans for planlegging av sjøareal til akvakulturformål.

Planinnspill fra	Innhold	Vurdering
Odd Magne Kartfjord	Akvakulturområde A29 bør taes ut av planen	Inngår i den samlede vurderingen av planlagte akvakulturområder
Fiskeridirektoratet	• Positiv til at kommunen tar tak i sjøarealene og vil planlegge framtidig utnytting av disse. • Fokus på fiskerinæringen og akvakulturnæringen • Tilrår mest mulig enbruks (i motsetning til flerbruks) både når det gjelder viktige areal for akvakultur og tradisjonelt fiskeri • Viktig å innarbeide fleksibilitet i planen • Positiv til planprosessen og vil gjerne bidra til et best mulig planresultat	

Lofoten sjøprodukter, Mortsund	- Landareal for videre utvikling av næringslivet (fiske, akvakultur og turisme). - Ønsker større sjøareal ifm A17 (utvide mot sørøst)	- Planlagt arealbruk på land - Inngår i den samlede vurderingen av planlagte akvakulturområder
Lofoten sjøprodukter, Buvik	Planlagt arealbruk på land ved A17. Bør være næring og ikke LNFR	Planlagt arealbruk på land

Tabell 2: Planinspill til kommuneplanens arealdel 2019-2031. Vestvågøy kommune. Februar 2019.

3.2 Veiledere og øvrige føringer

Følgende nasjonale og regionale føringer ligger til grunn for utredningen:

- Akvakulturloven
- Havne- og farledsloven
- Forurensningsloven
- Vannforskriften
- Havressursloven
- Kulturminneloven
- Naturmangfoldloven
- Friluftsløven
- Rundskriv H-6/18 – Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystnære sjøområder.
- Retningslinjer for arealbruken i kystsonen (jf. kap. 8.5. bokstav a i Fylkesplan for Nordland 2013-2025)
- Rundskriv T-2/16, om nasjonale og viktige regionale interesser på miljøområdet

4 Evaluering av sjøområder til akvakultur

4.1 Anbefalte akvakulturområder ut fra naturgitt egnethet

Grunnlaget for anbefalingene framgår av rapporten fra Akvaplan-niva (2019) kap 1 og 2.

Oppdrett av laks i konvensjonelle anlegg har i all hovedsak foregått på lokaliteter som kan defineres som skjermede. Hvilke krav som skal settes til en lokalitet for at den skal være aktuell for et gitt produksjonskonsept er svært varierende. I foreliggende studie har vi gjort vurderingene basert på følgende kriterier: *Vanndyp - Eksponering for vind, bølger og tungsjø - Størrelse og arealbehov (muligheter for fortøyning/forhaling innenfor området) - Driftserfaringer fra området (for de aktuelle arter/konsept) inkl. gjennomført miljøovervåking og registrering - I begrenset omfang også etablert ekskluderende bruk i nærområdet (utslipp av kloakk, sigevann, etablert farled, lakseførende vassdrag)*

MTB betyr Maksimal Tillatt Biomasse. Det er den mengde fisk som ikke skal overstiges i løpet av en produksjonssyklus i et akvakulturanlegg (fra utsett til ferdig slaktet fisk). MTB er lokalitetsspesifikk. Vi har vurdert sjøområdene i Vestvågøy med utgangspunkt i at 1 MTB tilsvarer 780 tonn.

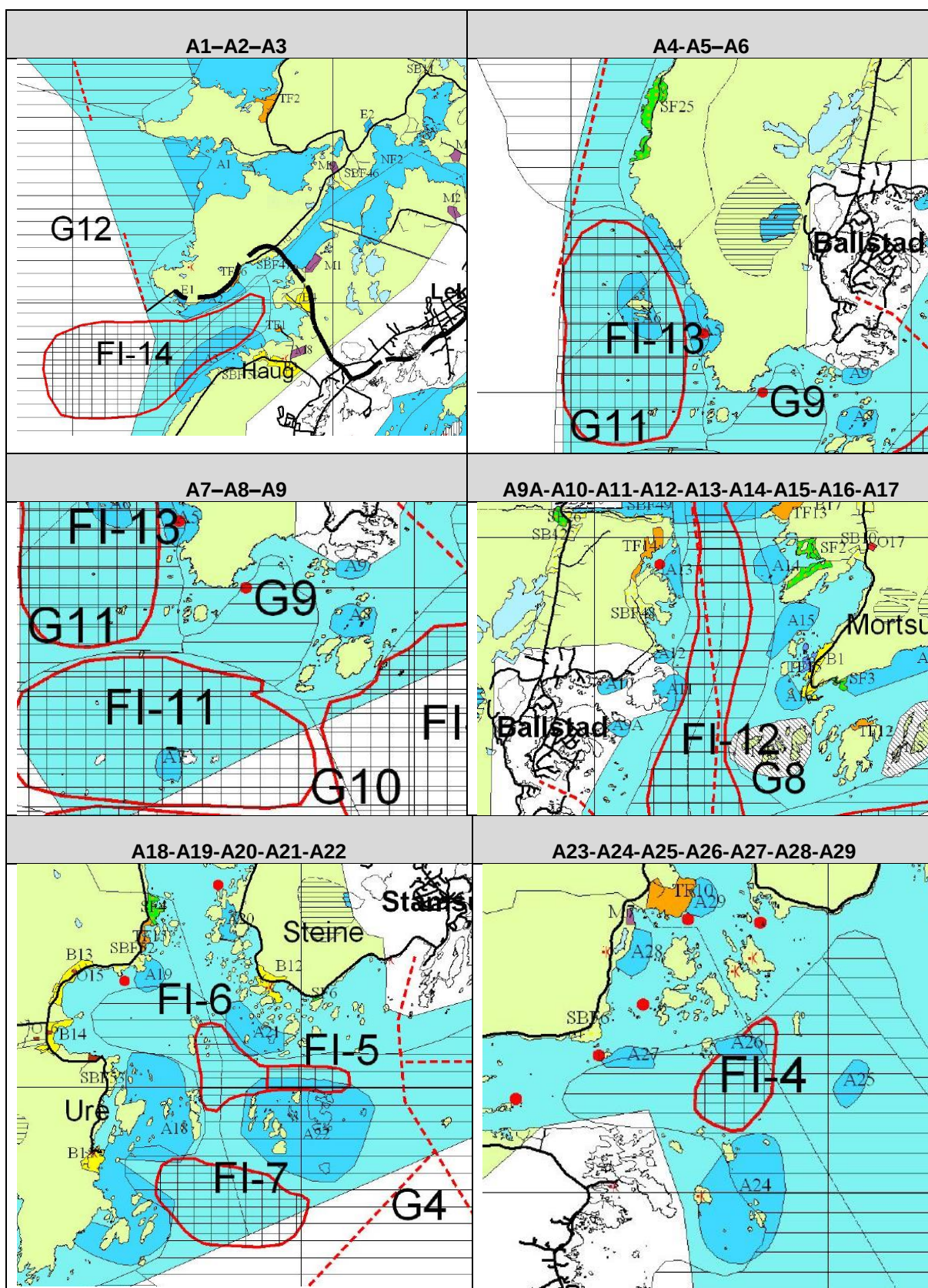
Tabellen summerer opp egnethetsvurderingene for ulike typer akvakultur for 45 områder i Vestvågøy kommune. Vurderingene gjelder for områdeavgrensningen i gjeldende kommuneplanens arealdel 2008-2012 (se fig 2). **20 anbefalte områder for merdbasert lakseoppdrett er blåmarkert.** Navnsettingen på noen av områdene er endret (tidligere navn i parentes)

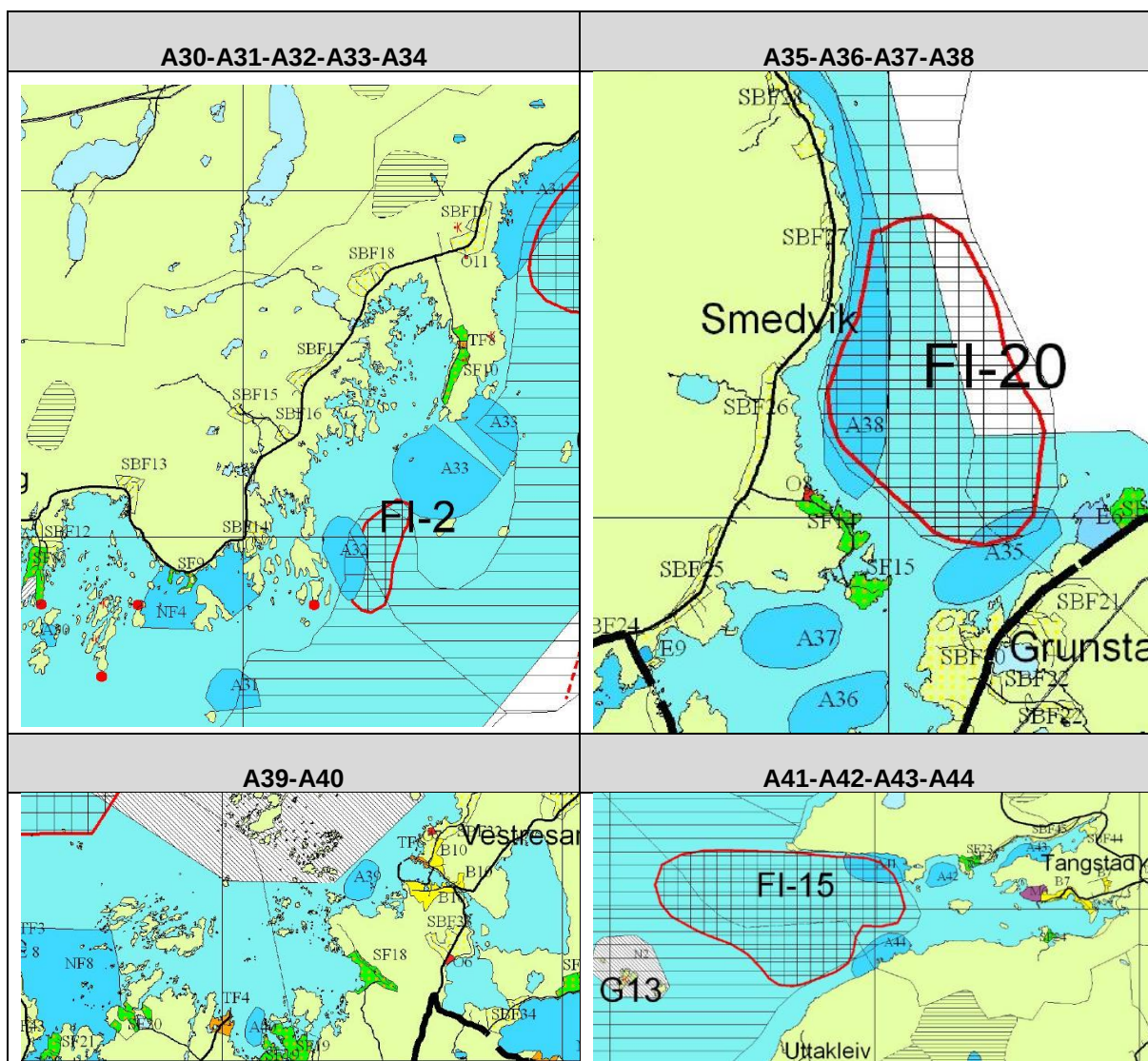
Områder (nr og navn)	Laks i merd	Antall MTB	Lagring torsk	Lite utnyttede arter (tang, tare, skjell)
A1 Vågspollen (Voiepolen)	Ja, vest i området. Indre del av pollen uegnet.	2	ja	ja
A2 Flæsa	Ja	4	ja	ja
A3 Haug	Nei, for grunt		nei	ja
A4 Grenholmen (Græna) nord	Ja	2	ja	ja
A5 Grenholmen (Græna) øst	Ja	2	ja	ja
A6 Grenholmen (Græholmen) vest	Nei, svært eksponert		nei	ja
A7 Vrakholmen (Roholmen)	Nei, svært eksponert		nei	ja
A8 Høggholmen (Sandholman)	Ja	1		ja
A9 Sandholmen (Gjermesøy)	Nei, dårlige erfaringer		ja	ja
A9A Kattholmen	Nei, for liten		nei	ja
A10 Kjeøya vest (Bergland)	Nei, evt smolt		ja	ja
A11 Kjeøya øst sør (Kjeøy)	Ja, eksponert	2	ja	ja
A12 Kjeøya øst (Kjeøy nord)	Ja	1	ja	ja
A13 Kobbosen (Nystad)	Ja	2	ja	ja
A14 Heldalen (Vedvika)	Ja	2	ja	ja

A15 Oterholmen (Selnes)	Ja	2	ja	ja
A16 Kolvikodden (Styrvollsholmen)	Ja	2	ja	ja
A17 Kolvikodden Øst og Buviknakken (Buvika)	Ja	3 + 2	ja	ja
A18 Gangskjæran (Døløya)	Ja	3	ja	ja
A19 Kylpesneset	Nei, konflikt A18		ja	ja
A20 Meøypollen	Nei, inneklemt uegnet		nei	ja
A21 Steine (Gåsøyflaget)	Nei, grunt og bedre lokalitet nært innpå		ja	ja
A22 Æsøya	Ja	3	ja	ja
A23 Eidisholman	Ja	2	ja	ja
A24 Kalvika (Gjæva)	Ja	1	ja	ja
A25 Kangerurda 3 (Kvannholmen)	Ja, noe grunt	1	ja	ja
A26 Kangerurda 2 (Bukholmen)	Ja, sammen med A26	2	ja	ja
A27 Kangerurda 1 (Gårdsholmen)	Ja	1	ja	ja
A28 Rolvsfjorden sørvest (Trollneset)	Nei		nei	ja
A29 Rolvsfjorden (Kartneset)	Nei		nei	ja
A30 Valbergøyan (Kråkøy)	Nei		nei	ja
A31 Valbergflesan (Okholmen)	Ja	3	ja	ja
A32 Tennbu (Hestøya)	Nei, for grunt		ja	ja
A33 Malnes	Nei, for grunt		ja	ja
A34 Molandsvika	Nei		ja	ja
A35 Grunstad (Grønhaug)	Nei, svak resipient		nei	ja
A36 Limstrandpollen sør	Nei		nei	ja
A37 Limstrandpollen nord	Nei		nei	ja
A38 Smedklakkstraumen (Smedvika)	Nei		nei	ja
A39 Vestersand (Valvika)	Nei		ja	ja
A40 Vågsvika (Borgvåg)	Nei		ja	ja
A41 Klubben vest (Steinsfjorden nord)	Nei, grunt		ja	ja
A42 Klubben øst (Sortlandsvika)	Nei, grunt		ja	ja
A43 Tangstad (Mærvoll)	Nei, grunt		ja	ja
A44 Uttakleiv (Steinsfjorden sør)	Nei, svært eksponert		nei	ja

Tabell 3: Egnethetsvurderinger av akvakulturområder i Vestvågøy. Akvaplan-niva Mars 2019.

På kartutsnittene under, fra kommuneplanens arealdel 2008-2012, er de ulike akvakulturområdene vist

Figur 2: Planlagte akvakulturområder (A1 – A44) i kommuneplanens arealdel 2008-2012. Vestvågøy kommune.

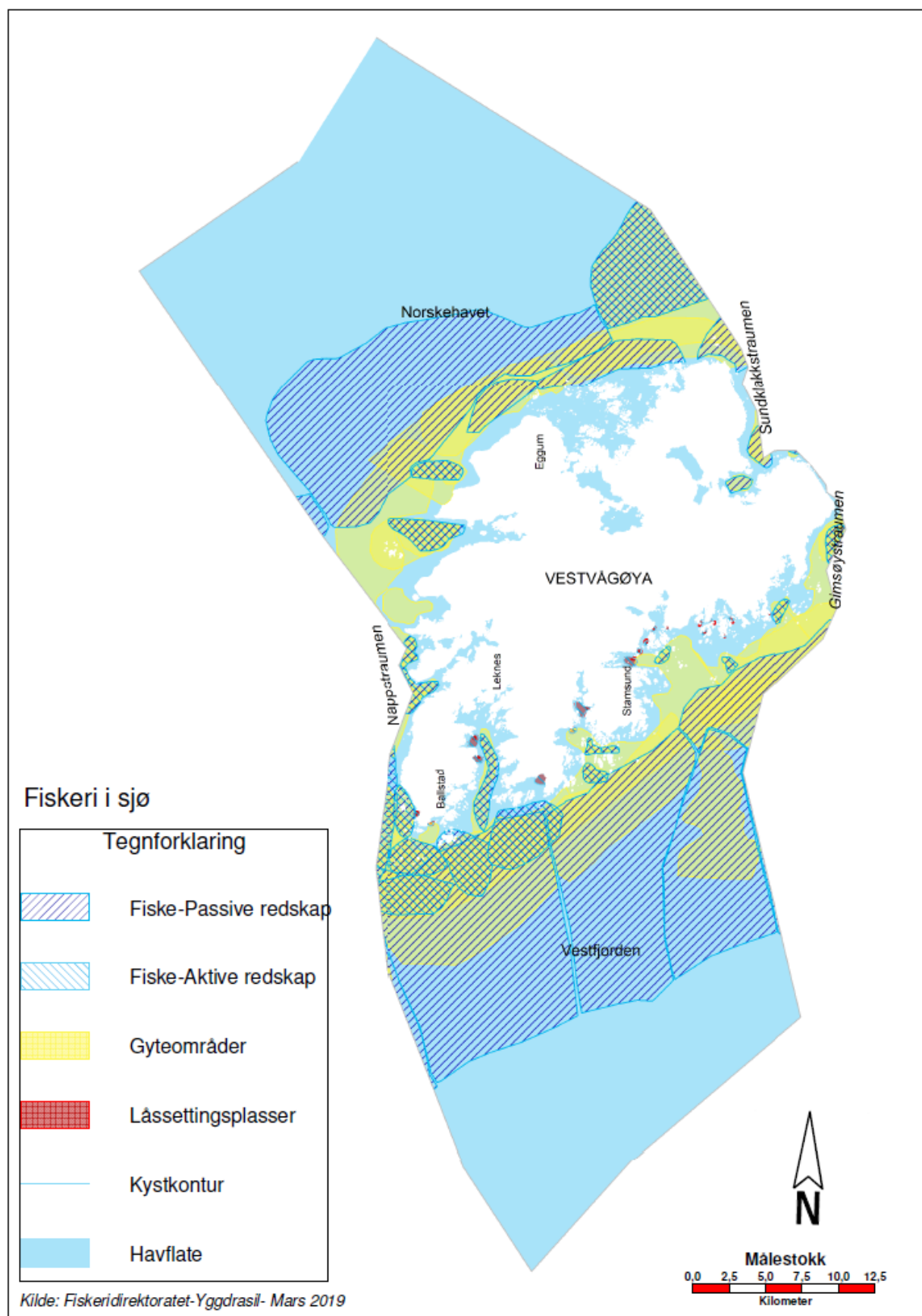
Basert på evalueringen er det for hvert område gitt forslag til disponering i kommende planperiode. Dette inkluderer videreføring, justering av avgrensning eller endring av planformål for det aktuelle området. Detaljer omkring dette framgår av kapittel 2 i rapporten fra Akvaplan-niva.

4.2 Naturgitt egnethet - Ikke anbefalte akvakulturområder

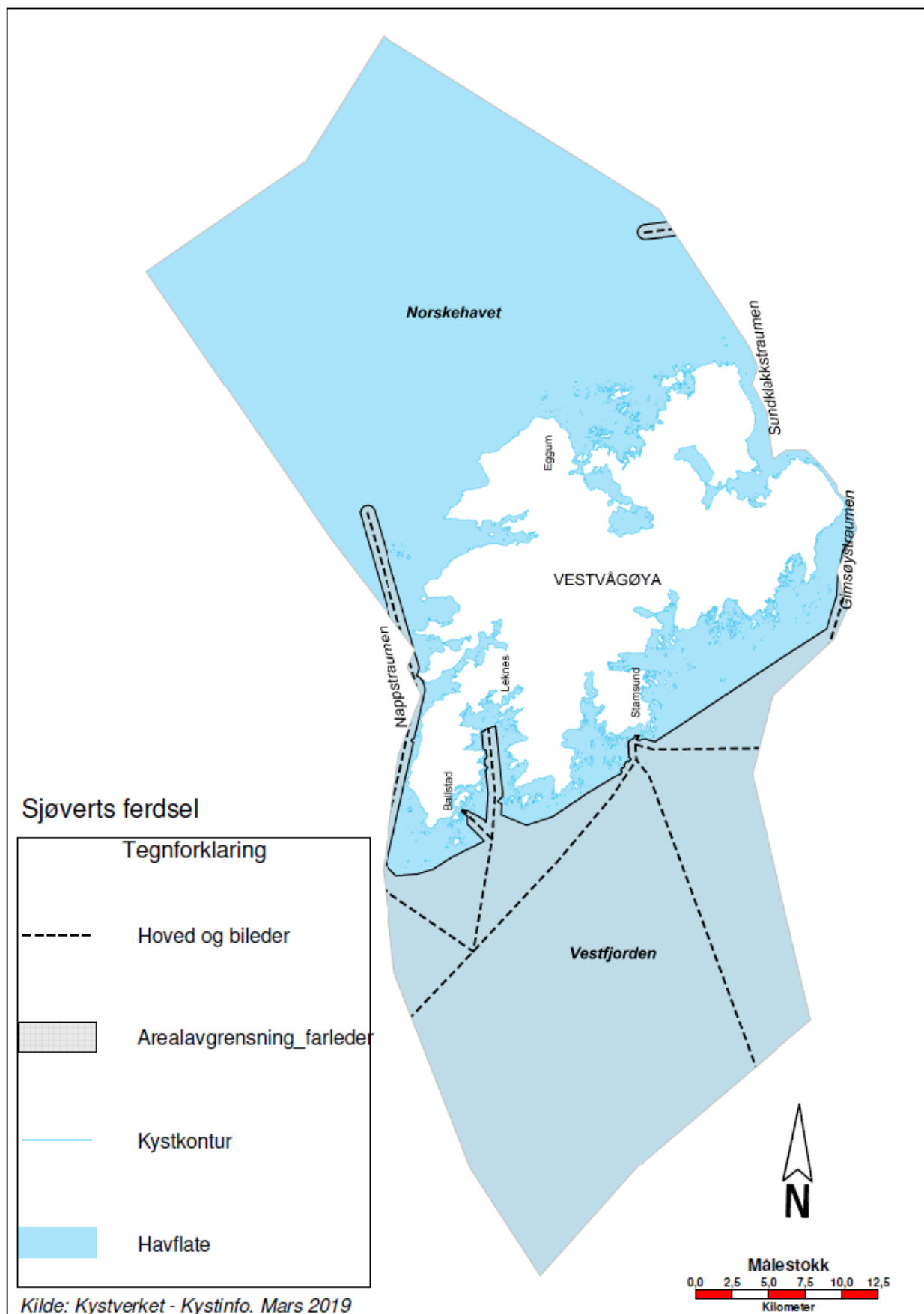
Av de 45 akvakulturområdene i gjeldende arealdel er det 25 områder som ikke anbefales videreført til lakseoppdrett i merder. Dette skyldes i hovedsak for grunne og for innelukkede lokaliteter med naturlig begrenset vannutskiftning og dermed dårlig resipientkapasitet. Tilførsel av organisk materiale i slike systemer er uheldig.

4.3 Fiskeri – Sjøverts ferdsel – Friluftsliv - Naturmangfold

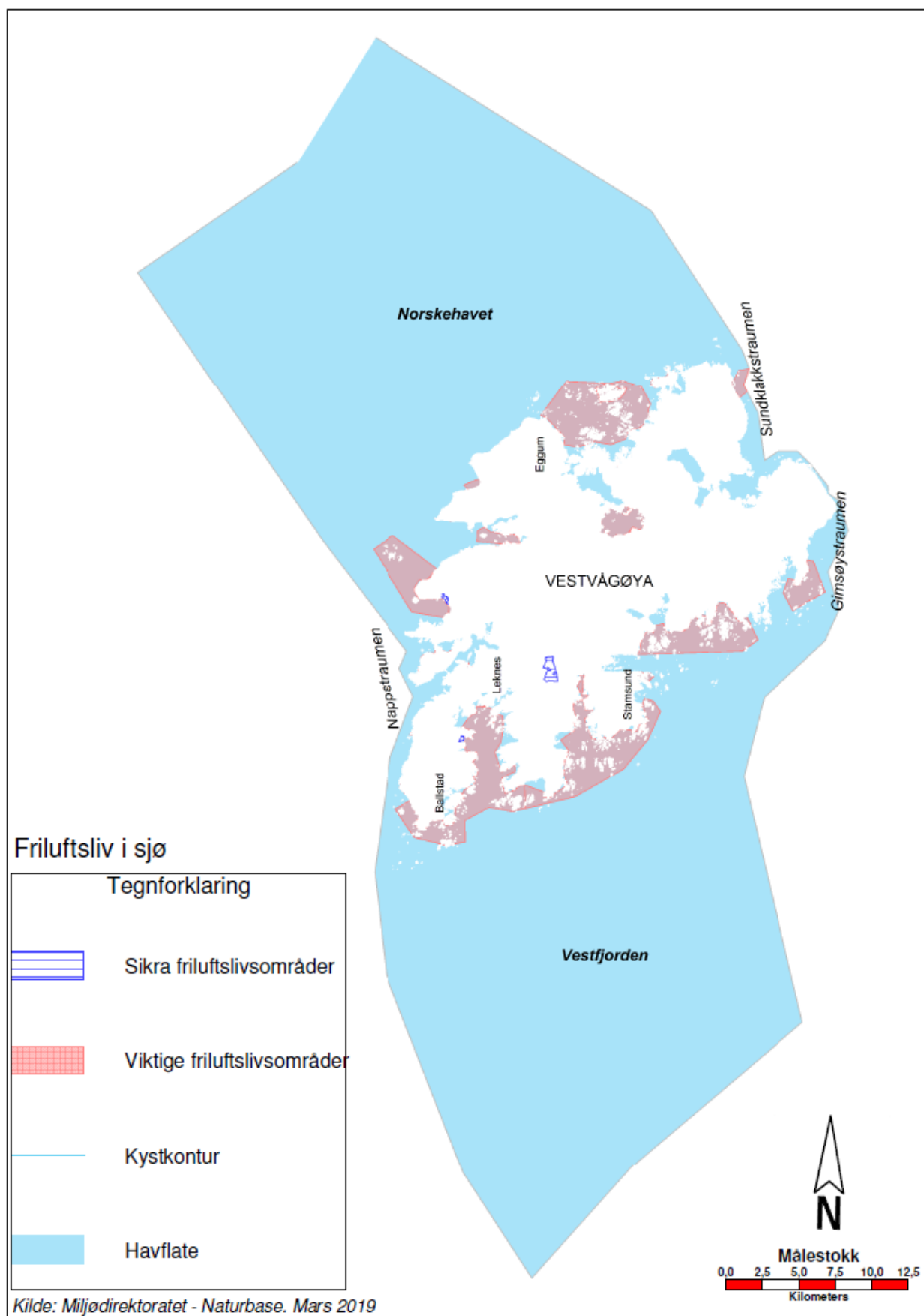
Følgende fire temakart (fig 3, 4, 5, 6) illustrerer andre viktige samfunnsinteresser som akvakultur kan komme i konflikt med når det gjelder utnyttningen av sjøarealene i kommunen. Temaopplysningene er hentet fra oppdaterte nasjonale databaser fra Fiskeridirektoratet, Kystverket og Miljødirektoratet.

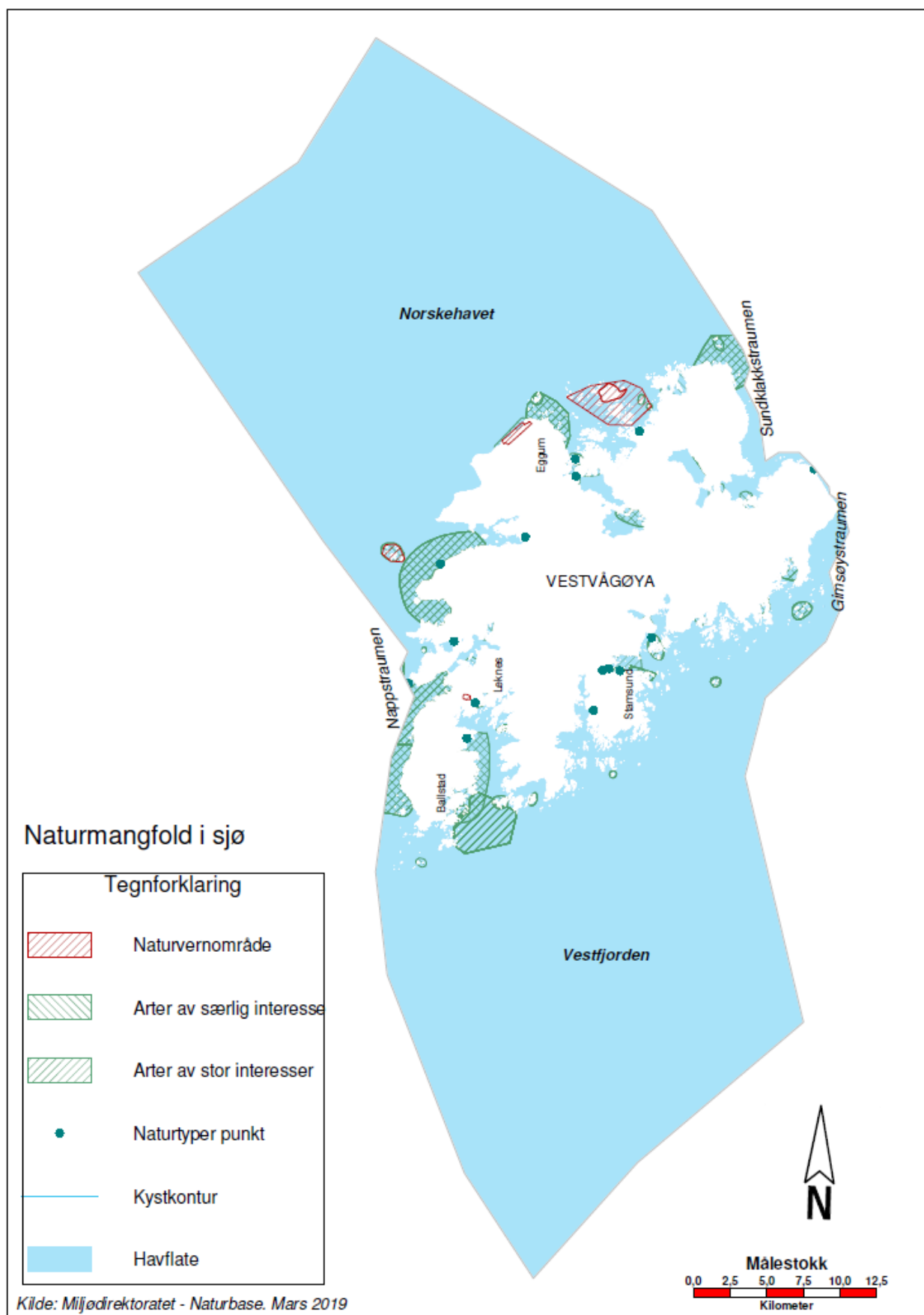
Figur 3: Temakart – Fiskeri i sjø. Norconsult. Mars 2019

Figur 4: Temakart – Sjøverts ferdsel. Norconsult. Mars 2019

Figur 5: Temakart – Friluftsliv i sjø. Norconsult. Mars 2019

Figur 6: Temakart – Naturmangfold i sjø. Norconsult. Mars 2019

5 Akvakultur i kommuneplanens arealdel

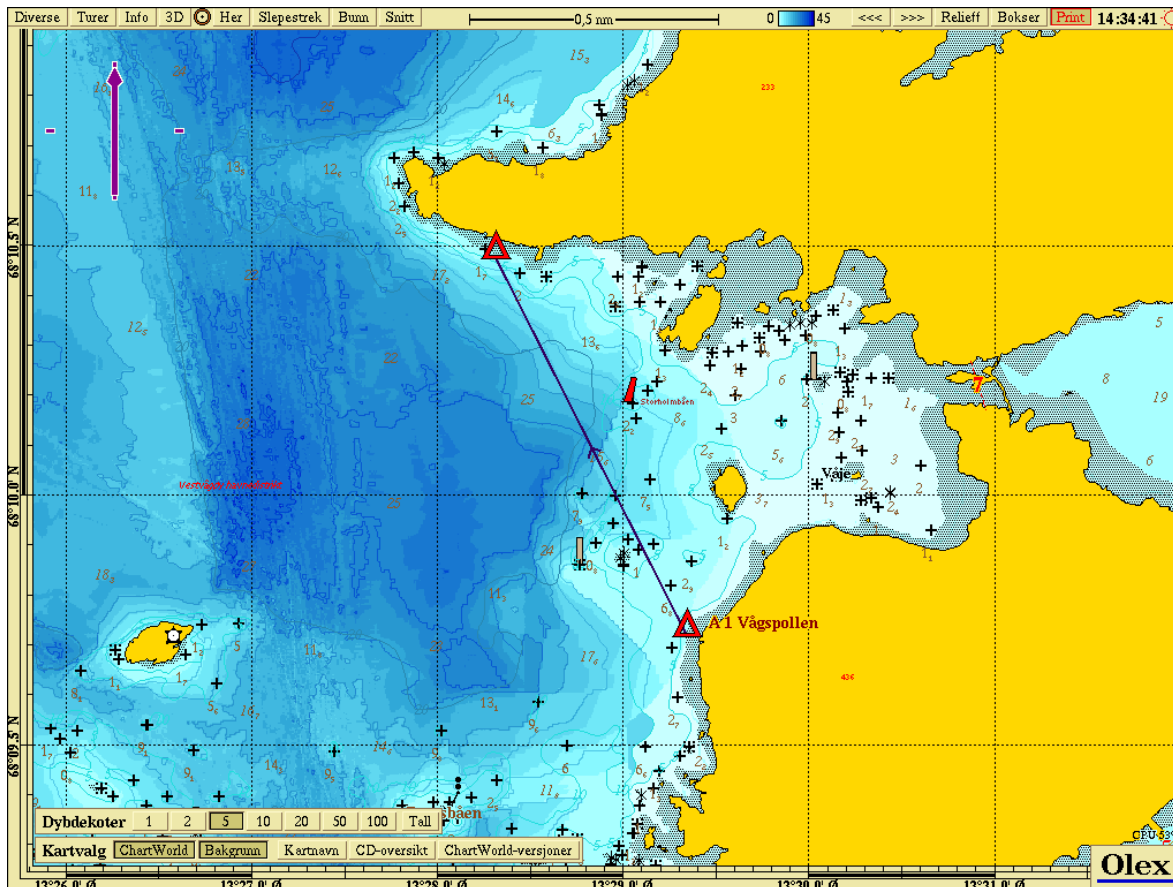
5.1 Ulike oppdrettsarter

De anbefalte akvakulturområdene som er summert opp i kap 4.1 er hovedsakelig vurdert ut fra sjøområdenes egnethet for laks med tradisjonell merd-teknologi. Områder egnet for lakseproduksjon er dermed også implisitt egnet for levendelagring / fangstbasert oppdrett av torsk. Videre kan det forekomme områder som er egnet for torsk, men uegnet for laks f.eks. område A2 som ligger nært et lakseførende vassdrag.

Ved produksjon av tang, tare og blåskjell tilføres det ikke fôr, og denne typen produksjon stiller dermed andre krav til strøm og vannutskiftning på lokaliteten. Disse næringene er delvis fortsatt på forsøksstadiet, eller har vært utprøvd med svake resultat, slik at å anbefale et område lagt ut til akvakulturformål med bare mulighet for produksjon av disse arter vurderes som en ukorrekt prioritering. Videre antas det at det innenfor de 19 anbefalte akvakulturområder kan finnes lokaliteter egnet for tang/tare og blåskjell, skulle det bli relevant innenfor planperioden.

5.2 Dybdeforhold og hydrografi

Akvaplan-niva har bl.a. brukt opplysninger om dybdeforhold og hydrografi i vurderingen av akvakulturområdenes naturgitte egnethet (se kap 2 i deres rapport og oppsummeringen i kap 4.1 foran). I det følgende er et eksempel på en slik vurdering gjengitt; for område A1 Vågspollen.

Figur 7: Akvakulturområdet A1 Vågspollen er i dag avgrenset mot vest av linjen mellom de to røde trekantene. Grensen anbefales flyttet mot vest for å utnytte gunstige dybdeforhold. Akvaplan-niva. Mars 2019

A1 Vågspollen er vestvendt, svært eksponert og ikke i bruk til akvakultur i dag. Antas å kunne romme et anlegg for 2 MTB, men vil stille strenge krav til utstyr og fortøyring. Vestlig avgrensning av området (svart linje mellom to røde trekanter) må evt. justeres mot vest for å tillate lokalisering av anlegg over tilstrekkelig vandyp. Selve Vågspollen innenfor Småholman anbefales ikke for akvakultur. En tillatelse til produksjon av torsk i Vågspollen ble trukket tilbake i 2007.

5.3 Akvakultur i mer eksponerte sjøområder

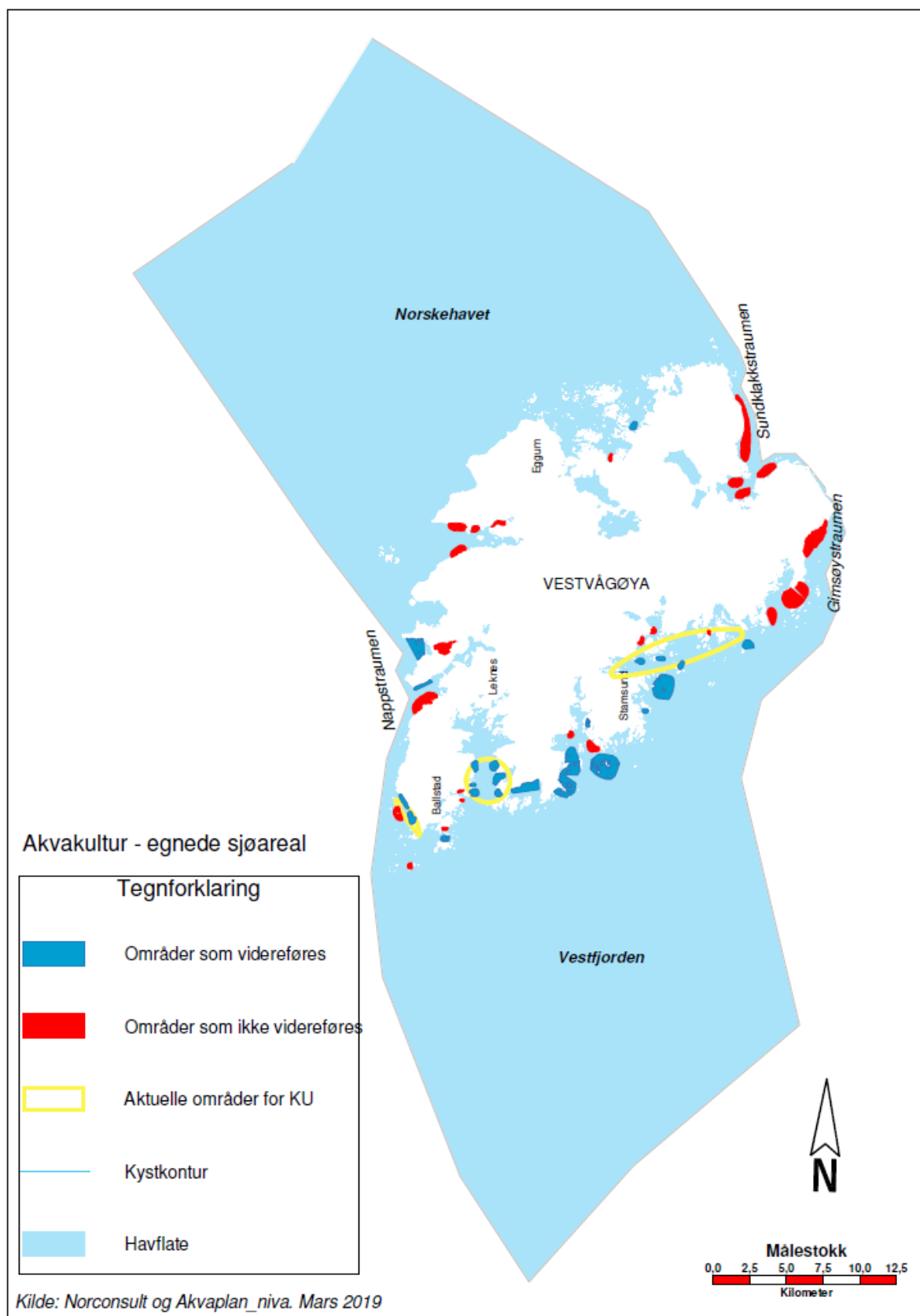
Ny teknologi for offshoreproduksjon gjør åpne sjøområder aktuelle for akvakultur, både i form av nye områder og i form av justeringer av grensene for nåværende områder, spesielt ut mot åpent hav.

Offshoretilpasset oppdrett av laks er under utvikling for å unngå tradisjonelle konflikter med resipientkapasitet i innelukkede fjordområder, konflikt med interesser i strandsonen mv. Teknologien utvikles ikke for å aktivt oppsøke de mest eksponerte lokaliteter, men for å unngå de mest konfliktfulle innenskjærs lokaliteter. Etablering i åpent hav medfører areal overlapp med aktiviteter tilknyttet dette habitatet (sårbare bunnhabitat, gyte- og oppvekstområder, fiskeriområder).

Vestvågøy ligger i hjertet av det tradisjonsrike lofotfisket, og i temakartet fiskeri i sjø (figur 3) er stort sett alle kystnære sjøområder avmerket som gyte- og oppvekstområder for torsk og/eller av stor viktighet for fiskerivirksomhet.

Det er under utarbeidelse en egen konsekvensvurdering av etablering av et område for utprøving av offshore produksjon av laks i sjøområdet utenfor Valberg/Stamsund. Det er hovedsakelig denne typen produksjon som vurderes å ville medføre behov for nye arealer i kommende planperiode. De øvrige produksjonskonsept og arter anses å kunne plasseres innen de sjøarealene som anbefales videreført til akvakulturformål.

5.4 Akvakulturområder som videreføres

Figur 8: Egnede sjøareal for akvakultur samt aktuelle areal for konsekvensutredning (KU). Norconsult. Mars 2019

Figur 8 viser anbefalte sjøområder for framtidig akvakultur ut fra vurderingene som er summert opp i tabell 3. Følgende av områdene er endret fra gjeldende plan: A1 – A11 – A12 – A13 – A14 – A15 – A16 – A17 – A18 – A22 – A 24 – A27.

I tillegg til de 20 anbefalte områdene er A20 og A39 også tatt med siden de har akvakultur-tillatelser i drift.

Tabellen under viser størrelsen på de ulike akvakulturområdene (sjøareal avrundet oppover til nærmeste 5 daa):

Område	Areal i daa	Område	Areal i daa	Område	Areal i daa
VA1	1025	VA14	330	VA24	1910
VA2	255	VA15	420	VA25	175
VA4	270	VA16	185	VA26	165
VA5	325	VA17	930	VA27	195
VA8	195	VA18	2650	VA31	365
VA11	270	VA20	100	VA39	220
VA12	80	VA22	2245		
VA13	255	VA23	110		

Tabell 4: Størrelsen på anbefalte akvakulturområder i Vestvågøy. Norconsult. Mars 2019.

Tre aktuelle sjøområder er vurdert for konsekvensutredning (gulmarkert på figur 8):

Sjøområder for KU	Akvakultur-lokaliteter	Interessekonflikt med
Nappstraumen sørøst	VA4, VA5	Fiskeri
Buksnesfjorden	VA11, VA12, VA13, VA14, VA15, VA16	Sjøverts ferdsel – Fiskeri – Friluftsliv
Stamsund – Valberg	VA24, VA25, VA26, VA 27, VA 31	Fiskeri – Friluftsliv – Naturmangfold

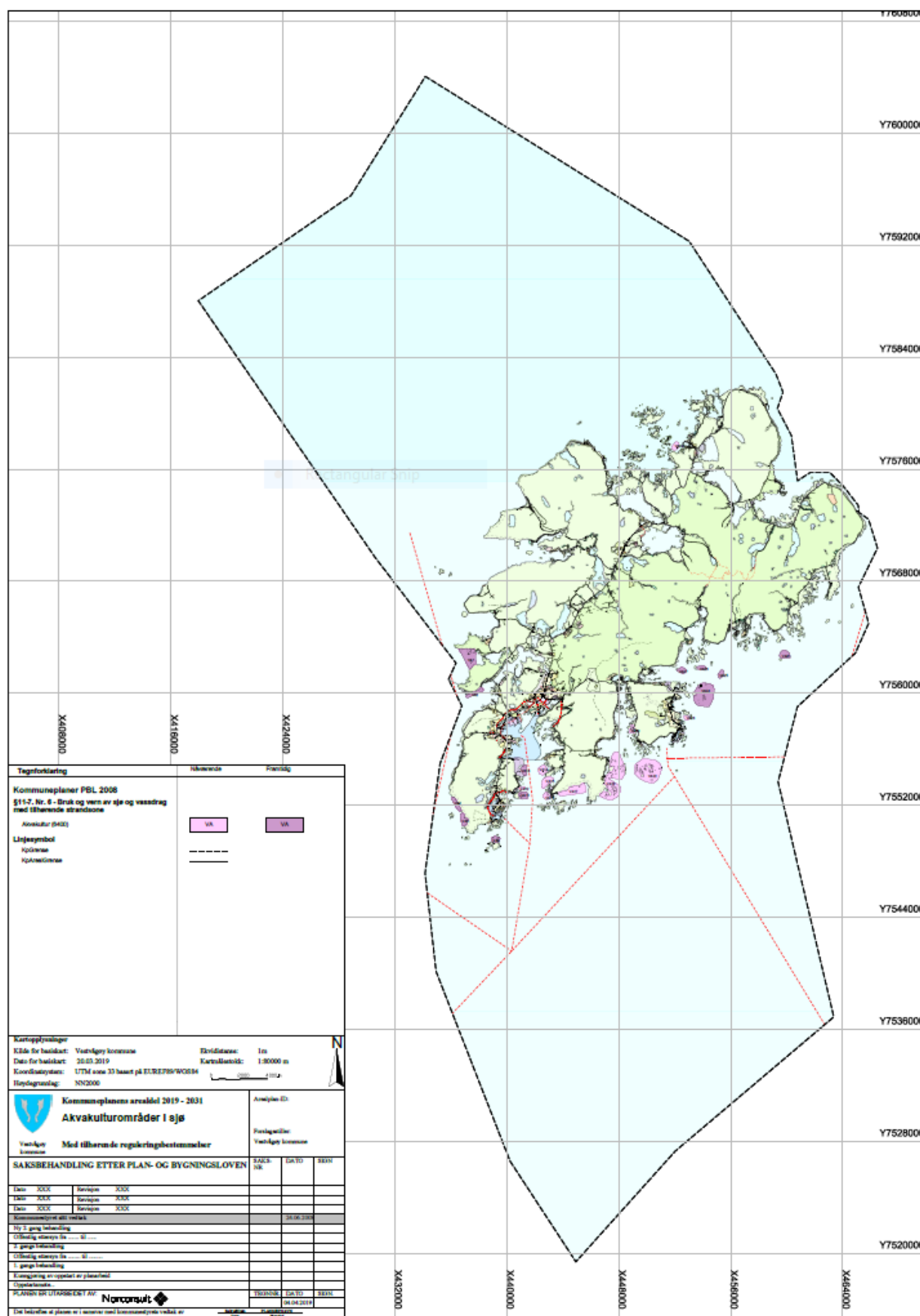
Konsekvensutredning er gjennomført for sjøarealene sydøst for Stamsund-Valberg (se vedlegg 4). Utredningen konkluderer med at det fins lokaliteter i kommunens sjøareal for matfiskproduksjon av laks med offshore teknologi. For sterk bølgeeksponering er begrensende. Grunne sjøområder, fiskeriinteresser og farleder vil kunne komme i konflikt med matfiskanlegg i slike områder.

5.5 Forslag til arealformål for akvakultur i arealdelen 2019-2031

Plan- og bygningsloven gir kommunene anledning til å planlegge for akvakultur som eksklusivt arealformål eller for flerbruk der akvakultur inngår. De kan også vedta bestemmelser om «Hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres.» (pbl §11-11, nr. 7). Det kan planlegges for «bruk og vern av vannflate, vannsøyle og bunn» (pbl §11-11, nr. 3). Bestemmelser om avstander og nærmere plassering kan være aktuelt der man legger ut større områder for ny akvakultur.

Kommunene kan også sette overordnede krav om «miljøkvalitet, estetikk, natur og landskap (pbl §11-9, nr. 6). Dette kan ikke være konkrete bestemmelser om drift og teknologiske innretninger på det enkelte akvakulturanlegg.

Underformålet *akvakultur* kan brukes til alle typer oppdrettsanlegg. Planlagte akvakulturområder bør være så store at mulige tekniske tilpasninger og mindre utvidelser av anlegget innenfor tillatelsens rammer, er mulig. Størrelsen på områdene må vurderes konkret ut fra forholdene på stedet samt hvor store utvidelser det utfra en planfaglig vurdering bør åpnes for. Den synlige delen av anlegget i overflaten, samt fiske- (100 m) og ferdselsforbudet (20 m) bør framstilles med *akvakultur*-formålet. Alternativt med kombinert formål eller hensynssoner dersom det er relevant annen bruk av arealet.

Figur 9: Akvakulturområder i sjø. Innspill til kommuneplanens arealdel. Norconsult. April 2019.

Plankartet i figur 9 viser vårt forslag til innspill når det gjelder akvakulturområder i sjø i revidert utgave av kommuneplanens arealdel. Det baserer seg på kartet i figur 8. Innspillet skiller mellom eksisterende områder (med akvakultur- tillatelser i drift) og framtidige områder. Områdene skal i utgangspunktet dekke behovet for sjøareal til merdoppdrett av laks, levendelagring av torsk samt oppdrett av tang, tare og skjell i planperioden.

Aktuelle bestemmelsestekster knyttet til akvakulturområdene kan være:

- «Hele anlegget, med fortøyninger, forflåte og evt bygninger skal ligge innenfor akvakulturformålet»
- «Innenfor akvakulturformålet, kan det etableres ett eller flere oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret»
- «Fortøyninger skal ligge innenfor akvakulturformålet i vertikalnivå 4 og 5. I vertikalnivå 5 (vannsøylen), må fortøyningene ligge dypere enn 25 m av hensyn til farled»

Vedlegg

1. **Akvaplan-niva 2019:** Evaluering av områder avsatt til akvakultur. APN-60829.02.04.2019
2. **Temakart:**
 - a. Akvakultur i sjø
 - b. Fiskeri i sjø
 - c. Friluftsliv i sjø
 - d. Naturmangfold i sjø
 - e. Sjøverts ferdsel
 - f. Akvakultur-framtidige sjøareal
3. **Forslag til plankart – Akvakulturområder i sjø:**
 - a. Pdf format
 - b. Sosi format
4. **Akvaplan-niva 2019:** Konsekvenser av lakseoppdrett på eksponerte lokaliteter i sjøområdene syd-øst for Stamsund - Valberg